

**РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ**

ПРЕДСЕДАТЕЛ
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

№ 150-06-261
дата 15.12.2011

ДО
Г-Н ЖОЗЕ-МАНУЕЛ БАРОЗУ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ

Относно: Становище на Народното събрание на Република България по пакета от законодателни предложения на Европейската комисия за Общата селскостопанска политика на Европейския съюз за периода 2014 – 2020 г., приет от Европейската комисия на 12 октомври 2011 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН БАРОЗУ,

Реформата на Общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС за периода 2014-2020 г. беше обект на задълбочени дебати в рамките на българския парламент, посредством проведените последователни изслушвания пред Комисията по земеделието и горите (23 ноември 2011 г.) и Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (14 декември 2011 г.) по пакета от законодателни предложения на Европейската комисия за ОСП на ЕС за периода 2014-2020 г. и позицията на Министерство на земеделието и храните по тях.

В резултат от предприетите действия и проведената обширна дискусия по пакета документи и българската позиция по тях с всички заинтересовани страни: изпълнителна и законодателна власт, както и представители на браншови организации в сектора земеделие, двете парламентарни комисии, от името на Народното събрание на Република България, **единодушно се обединиха около становище по реформата на ОСП за периода 2014-2020 г. В становището е изразена принципната подкрепа на българския парламент за предложената от ЕК реформа на ОСП, като основен инструмент за превръщането на ОСП в политика от стратегическо значение за продоволствената сигурност, околната среда и териториалния баланс.**

Тъй като целите на предложенията за регламенти, включени в законодателния пакет за реформа на ОСП, могат да бъдат постигнати по-добре на равнище Европейски съюз, считаме че последните **съответстват на принципа на субсидиарност**, установен в чл. 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз. Същевременно в становището на българския парламент са очертани **някои съображения и препоръки по двата стълба на ОСП**, в съответствие с интереса на Република България.

В рамките на активния **политически диалог**, който Народното събрание води с европейските институции по проектоактовете на ЕС, приложено Ви изпращам одобрения от КЕВКЕФ доклад и изразеното становище, което отразява позицията на българския парламент по темата.

Приложение: съгласно текста.

С уважение,

**ПРЕДСЕДАТЕЛ
НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:
ЦЕЦКА ЦАЧЕВА**

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. №	153-18-147
Дата	14.12.2011 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ПЪРВО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

17.40
JL

КОМИСИЯ ПО ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ
И КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ФОНДОВЕ

ДОКЛАД

Относно: Проведено изслушване по пакета от законодателни предложения на Европейската комисия за Общата селскостопанска политика на Европейския съюз за периода 2014 – 2020 г. и позицията на Министерството на земеделието и храните по отношение на реформата на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз

На основание чл. 99, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание на Република България, на заседание на Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (КЕВКЕФ), проведено на 14 декември 2011 г., заместник-министърът на земеделието и храните – г-жа Светлана Боянова, представи информация относно пакета от законодателни предложения на Европейската комисия за реформа на Общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС за периода 2014-2020 г. и позицията на Министерство на земеделието и храните по тях.

Подробна писмена информация от страна на Министерството на земеделието и храните по темата е предварително разпространена до членовете на комисията. По-важните аспекти от представената информация и проведеното изслушване могат да бъдат обобщени, както следва:

I. Обхват на законодателния пакет

На 12 октомври 2011 г. Европейската комисия представи пакет от регламенти за определяне на законодателната рамка за Общата селскостопанска политика (ОСП) на Европейския съюз (ЕС) за периода 2014-2020 г. Предложенията са насочени към посрещане предизвикателства пред селското стопанство, за да стане по-конкурентоспособно, по-устойчиво и по-стабилно с оглед постигане целите на ОСП, а именно: 1) жизнеспособно производство на храни; 2) устойчиво управление на природните ресурси и действия, свързани с климата; и 3) балансирано териториално развитие.

В пакета документи се съдържат четири основни инструмента, относно директните плащания, пазарните мерки, развитието на селските райони и хоризонтален регламент с разширено съдържание с общите за двата стълба на ОСП разпоредби.

Основните елементи на законодателната рамка за ОСП за периода 2014-2020 г. са определени в следните регламенти:

1. **Регламент за директните плащания** – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за директни плащания за селскостопански производители по схеми за подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика, *COM (2011) 625*;

2. **Регламент за общата организация на пазарите на селскостопански продукти (Общ Регламент за ООП)** – Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти, *COM (2011) 626 final/2*;

3. **Регламент относно развитието на селските райони** – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), *COM (2011) 627*;

4. **Хоризонтален регламент** – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно финансирането, управлението и наблюдението на Общата селскостопанска политика, *COM (2011) 628*;

5. **Регламент за определяне на мерки за определянето на някои помощи и възстановявания** – Предложение за регламент на Съвета за определяне на мерки за определянето на някои помощи и възстановявания, свързани с общата организация на пазарите на селскостопански продукти, *COM (2011) 629*;

6. **Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета във връзка с прилагането на директни плащания за селскостопански производители за 2013 г.**, *COM (2011) 630*

7. **Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на режима на схемата за единно плащане и подпомагането за лозарите**, *COM (2011) 631*.

II. Реформа на ОСП

Предложената с новия законодателен пакет **реформа на ОСП** поставя фокус върху *по-целенасочено и равностойно подпомагане на доходите в сектора* за засилване на растежа и заетостта, *по-ефективни и адаптирани инструменти за управление на кризи*, допълнителни *инвестиции за научни изследвания и иновации*, *по-конкурентоспособна и балансирана верига за доставки на храни*, чрез подпомагане на организациите на производителите и на междупрофесионалните организации, насърчаване на *агроекологичните инициативи*, стимулиране на *младите земеделски производители*, стимулиране на заетостта и предприемачеството в селските райони, повече внимание към *районите с неблагоприятни природни условия*, и като цяла *по-опростена и по-ефективна ОСП*.

Реформата предвижда запазване структурата на ОСП, изградена около два стълба, които използват допълващи се инструменти за постигането на едни и същи цели. Първи стълб обхваща директните плащания и пазарните мерки, осигуряващи основно годишно подпомагане на доходите на селскостопанските производители в ЕС и подпомагане в случай на специфични смущения на пазара, а Втори стълб обхваща

развитието на селските райони, при което държавите-членки изготвят и съфинансират многогодишни програми в обхвата на една обща рамка. По отношение на финансирането на ОСП, предложението за Многогодишна финансова рамка на ЕС (МФР) за периода 2014-2020 г. предвижда бюджетът за всеки стълб на ОСП в номинално изражение се запази на своето равнище от 2013 г. и вниманието бъде ясно насочено върху постигането на резултати по основните приоритети на ЕС.

С оглед реализация на целите на „Европа 2020“ в областта на климата и енергетиката, както и на стратегията за биологично разнообразие, усилията са насочени към насърчаване на ефективното използване на ресурсите за постигане на интелигентния, устойчив и приобщаващ растеж на селското стопанство и селските райони в ЕС.

Настоящата реформа ускорява процеса на интеграция на изискванията, свързани с околната среда. С нея се въвежда за първи път неоспорим компонент за „екологизиране“ в първия стълб на ОСП като по този начин се гарантира, че всички селскостопански производители в ЕС, които получават подпомагане, надхвърлят рамките на изискванията за кръстосано спазване и предоставят ползи за околната среда и климата в ежедневните си дейности.

По отношение на пазарните мерки финансирането на ОСП следва да бъде подсилено с два инструмента извън МФР: 1) резерв за извънредни ситуации с цел реагиране при кризисни ситуации; и 2) разширяване на обхвата на Европейския фонд за приспособяване към глобализацията.

Реформата на ОСП в частта развитие на селските райони (РСР) е насочена към постигане на целите за устойчиво управление на природните ресурси и действия във връзка с климата чрез възстановяване, защита и подобряване на екосистемите, както и поощряване на ефективното използване на ресурсите и нисковъглеродно селско стопанство, устойчиво на климатичните промени. Развитието на селските райони ще има значителен принос за пълното осъществяване на „Натура 2000“, на рамковите директиви за водите, както и за постигане на целите на „Европа 2020“ в областта на биологичното разнообразие.

Осъществяването на предложената реформа цели да трансформира ОСП в политика от стратегическо значение за продоволствената сигурност, околната среда и териториалния баланс.

III. Нови моменти в законодателния пакет

• По отношение на директните плащания:

1. Схема за основно плащане

Създава се единна схема за директни плащания наречена „схема за основно плащане“, която ще се прилага за всички държави-членки от 2014 г. Новата схема ще замени действащите в момента различни системи на плащане, като схемата за единно плащане при старите държави-членки и опростената схема за единно плащане на единица площ. Целта е да се намалят значително несъответствията между нивата на плащанията, така че тези, които получават по-малко от 90% от средното за ЕС плащане на хектар да получават повече.

Схемата ще се прилага на базата на права за плащане за допустими хектари през първата година на прилагане. Първоначалното разпределение на права ще се извършва на фермери, кандидатствали за разпределение на права за плащане по схемата за основно плащане до 15 май 2014 г. Фермерите трябва да са активирали поне едно право за плащане по схемата за единно плащане (СЕП) или да са заявили подпомагане по схемата за единно плащане на площ (СЕПП) през 2011 г. и да отговарят на условията за активен фермер.

2. Определяне на таван на плащанията

Въвежда се **прогресивно намаляване и таван на плащанията**, като размерът на годишните директни плащания за едно стопанство ще бъде **ограничен до 300 000 евро** на година и ще бъде прогресивно намаляван: със 70% за частта от 250 000 до 300 000 евро; с 40% за частта от 200 000 до 250 000 евро; и с 20% за частта от 150 000 до 200 000 евро. Изчисленията ще се правят след приспадане на изплатените и декларирани от фермера заплати през предходната година, включително данъци и социални осигуровки. Не подлежат на прогресивно намаление и таван „зелените“ директни плащания. Контролът е задължение на държавата-членка. Средствата „спестени“ по този начин **остават в съответните държави-членки и се прехвърлят към пакета за развитие на селските региони**, за да се използват като иновации и инвестиции от фермерите и оперативните групи по Европейско иновативно партньорство.

3. „Зелени“ директни плащания

Въвежда се т.нар. „зелено“ (екологично) директно плащане за земеделски практики в полза на климата и околната среда, **в размер на 30% от пакета за директни плащания**. Схемата е задължителна за прилагане, както от държавата-членка, така и от всеки фермер, кандидатстващ за директна подкрепа с изключение на тези, кандидатстващи по схемата за малки фермери. Предвидените „зелени дейности“ са - **диверсификация на културите, поддържане на постоянни пасища и „екологична“ зона**, като те не са по избор на фермера, а са задължение по отношение на релевантните на различните дейности площи.

4. Прехвърляне на средства между стълбовете

Въвежда се **гъвкавост между Първи и Втори стълб**, като до 1 август 2013 г. държавите-членки ще имат възможност за:

- прехвърляне до **10% от националните пакети за преки плащания** (Първи стълб) към техните пакети за развитие на селските региони (Втори стълб);
- прехвърляне до **5% от фондовете за развитие на селските райони** към първия стълб на националния пакет (отнася се до държавите-членки, които получават по-малко от 90 % от средните за ЕС преки плащания).

5. Обвързано с производството подпомагане

За да се справят с потенциално неблагоприятните последици от преразпределянето на директните плащания на национална основа и като вземат предвид съществуващите условия, държавите-членки ще имат възможност да предоставят **ограничен лимит плащания, обвързани с производството, т.е. плащания, свързани с производството на конкретен продукт**. Обвързаните плащания ще могат да се прилагат за сектори и

райони, със специфичен вид земеделие или които имат специфични затруднения и са особено важни по икономически или социални причини, само с цел запазване на нивото на производството. Държавите-членки могат да предоставят обвързани плащания в рамките на 5% от националния таван за директни плащания. Новите държави-членки, прилагащи СЕПП, могат да предоставят обвързани плащания в размер до 10% от тавана за директни плащания.

6. Райони с природни ограничения

Въвежда се възможност за допълнително директно плащане за райони с природни ограничения, под формата на допълнително плащане на хектар. Схемата се прилага по желание от държавите-членки и не влияе на възможността за плащане за по-малко благоприятствани региони, която съществува в рамките на РСР. Това допълнително плащане е до 5 % от пакета за директните плащания.

7. Допълнително плащане на млади селскостопански производители

Въвежда се допълнително годишно плащане на нови (не занимаващи се до този момент) млади селскостопански производители (на възраст под 40 години) към средствата, които получават по схемата за основно плащане. Схемата е достъпна през първите пет години от техния проект и е задължителна за прилагане. За нея следва да се отделят до 2 % от националните пакети за директни плащания. Това е ограничено до стопанства от максимум среден размер в съответната държава-членка. За държавите-членки, където размерът на стопанствата е малък – лимитът е 25 % на хектар. Решението за конкретната част от бюджета, който ще прилага за схемата, следва да се вземе от държавата-членка и за него да бъде уведомена ЕК до 1 август 2013 г.

8. Малки стопанства

Въвежда се схема за дребни селскостопански производители. Всеки земеделски стопанин, който кандидатства за субсидия за 2014 г. може да реши до 15 октомври 2014 г. да участва в схемата за малки стопанства и по този начин на получи годишно плащане, определено от държавата-членка, между 500 и 1000 евро. Чрез тази схема се цели значително опростяване на правилата за финансиране на заинтересованите земеделски производители и за самата национална администрация. Земеделските производители ще имат по-леки изисквания за кръстосано съответствие (обвързване на плащанията със спазването на базовите изисквания по отношение на околната среда, хуманното отношение към животните и растенията, както и здравните стандарти за животни) и ще бъдат освободени от изискванията за „озеленяване” на директните плащания.

Общата стойност на схемата за малки стопанства не може да бъде повече от 10 % от националния таван за директни плащания, като нивото на плащания ще бъде съответно коригирано, ако това е необходимо. Ще има също така финансиране и за развитие на селските райони в помощ на малките предприятия за икономическо развитие и безвъзмездни средства за реструктуриране на регионите с множество такива малки предприятия.

9. Активни селскостопански производител

С цел да се изключат плащанията към кандидати, които нямат реална или осезаема селскостопанска дейност, се въвежда терминът „активен селскостопански производител“. Директни плащания не се предоставят на кандидати, чиито директни плащания по ОСП са по-малки от 5% от общите приходи от неземеделска дейност, или ако техните земеделски площи са предимно области, оставени в естествено състояние, подходящо за паша или отглеждане на суровини и те не извършват необходимия минимум дейности, дефинирани от държавите-членки. **Изключение** има за земеделските стопани, които получават по-малко от 5 000 евро в директни плащания през предходната година.

10. Разпоредби, които касаят България и Румъния

Запазва се възможността за България и Румъния да предоставят **национални доплащания през 2014 г. и 2015 г.**, като максималният размер за България през 2014 г. е 150 186 000 евро, а през 2015 г. – 71 024 000 евро. Максималният размер на **национални доплащания за памук** не следва да надвишава 556 523 евро за 2014 г. и 295 687 евро за 2015 г.

Въвежда се директно плащане за памук (за България, Гърция, Испания и Португалия), което се предоставя на хектар допустима площ. За България е определена базова площ за памук – 3 342 ха и 661,79 евро/ха плащане за 2016 г.

• По отношение на механизмите за управление на пазара:

1. Съществуващите системи на публична интервенция и помощи за частно складиране ще бъдат преразгледани, с цел усъвършенстване на предпазния механизъм за подпомагане на производителите по време на пазарни трудности;

2. Мерките за ценова подкрепа се рационализират и опростяват;

3. Създава се възможност ЕК да вземе спешни мерки в отговор на смущения на пазара. Тези мерки ще се финансират от Кризисния резерв, предвиден в МФР;

4. Правилата, свързани с признаването на организациите на производителите и междуотрасловите организации са разширени и обхващат всички сектори, като същевременно има допълнителни възможности за създаване на такива организации на производителите, които сега са прехвърлени за финансиране в РСР. Редица малки схеми ще бъдат премахнати, с цел опростяване;

5. Отпадат квотните режими;

6. Схемата за предлагане на плодове в училищата и схемата за училищното мляко ще бъдат удължени;

7. Дава се възможност за държавни помощи по всички мерки в сектора на виното и те се приемат за нотифицирани държавни помощи; за държавни помощи за защита на пчелите; при доставка на продукти за учениците; за производителите на

ядки. Максималният размер е 120,75 евро на хектар за година, като максималната площ за България е 11 984 хектара. Мерките ще се финансират от **Кризисен резерв**, предвиден в МФР.

• **По отношение на развитието на селските райони:**

1. Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) ще стане част от новата **Обща стратегическа рамка**, приложима също за Европейския регионален фонд за развитие (ЕРФР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ) и Европейския фонд за рибарство (ЕФР);

2. С оглед въвеждането на ясна връзка между изпълнението и поставените цели, се предвижда около **5% от средствата** да бъдат заделени в „резервен фонд за изпълнение“. Тези средства ще бъдат достъпни при доказване от страна на държавата-членка, че е постигнат напредък по осъществяване на целите;

3. Запазва се концепцията **Развитие на селските райони** за многогодишни схеми, проектирани и съфинансирани от държавите-членки (или региони), но вместо на три оси, свързани с икономическите, екологичните и социалните въпроси, ще има **шест приоритета**:

- Насърчаване на **трансфера на знания и иновации**;
- Повишаване на **конкурентоспособността**;
- Насърчаване на **организацията на хранителната верига и управлението на риска**;
- Възстановяване, опазване и подобряване на **екосистемите**;
- Насърчаване на **ефикасността на ресурсите** и преминаване към **нисковъглеродна икономика**;
- Насърчаване на **социалното включване**, намаляване на **бедността и икономическо развитие в селските райони**.

Държавите-членки ще трябва да покрият **25% от техните пакети** за РСР по въпроси, свързани с **управлението на земята и борбата с климатичните промени**;

4. За да изпълнят целите и предвид специфичните си нужди, държавите-членки, в своите програми за РСР ще проектират **комбинации от мерки**;

5. По отношение на **бюджета** ще има **малка промяна в разпределението на националните пакети** за РСР, за да се вземат предвид по-обективни критерии – те ще бъдат определени на по-късен етап от ЕК;

6. **Процентите за съфинансиране от страна на ЕС** ще бъдат - **85%** в по-слабо развитите региони, най-отдалечените региони и малките острови в Егейско море; **50%** в други региони – за повече плащания. **Процентите могат да бъдат увеличени** за иновации и трансфер на знания, сътрудничество, създаване на групи производители, помощи за инсталации на млади земеделски производители и проекти по **ЛИДЕР**;

7. През новия период държавите-членки ще имат възможността да проектират под-програми с по-високи нива на финансиране, за да отговорят на нуждите на младите селскостопански производители, малките стопанства, планинските райони и късите вериги за доставка;

8. Като цяло голяма част от формулираните мерки покриват съдържанието на сега съществуващите, като една част от тях са тематично обединени, други са разширени и усъвършенствани. Всяка мярка за развитие на селските райони се програмира с оглед да допринесе конкретно за постигането на *един или повече приоритети на ЕС за развитие на селските райони*.

Биологичното земеделие е предвидено в отделна мярка. Има и изцяло нови мерки, като тези за управление на риска, обхващащи финансови вноски за застраховка от климатични събития или болести по животните; вноски във взаимоспомагателни фондове за изплащане на обезщетения за загуби, от болести или екологична катастрофа и вноски във взаимоспомагателни фондове за предоставяне на обезщетения, при сериозен спад в доходите.

9. Европейско партньорство за иновации (ЕПИ) „Селскостопанска производителност и устойчивост”

Предвижда се създаване на ЕПИ за стимулиране на ефективното използване на ресурсите, попълване на липсващите звена между научните изследвания и практиката и насърчаване на иновациите като цяло. Партньорството се осъществява чрез оперативни групи, отговарящи за проекти за иновации, и се поддържа посредством мрежа.

IV. Основни параметри от позицията на Министерство на земеделието и храните по реформата на ОСП за периода 2014-2020 г.

България като цяло приветства стремежа за реформа на ОСП и подкрепя амбициозните цели и задачи, които са поставени и одобрява по-голямата част от предложените промени. Въпреки това, в предстоящите преговори, които ще определят финансовата рамка в целия сектор за дълъг период от време, ще бъдат отстоявани националните интереси по отношение на конкретни параметри от законодателния пакет за ОСП:

- България ще настоява финансовият пакет за подпомагане да се запази в сегашната рамка и ще бъде за балансиран и равновесен подход при разпределението на средствата между двата стълба. Ще бъде отстоявана позицията България и Румъния да получат възможността плащанията да достигнат пълния размер на националните си тавани още през 2014 г., вместо през 2016 г.;
- България подкрепя предложението за въвеждане на таван на директните плащания, но ще работи за преразглеждане на размера на предложения праг от 150 000 евро, както и за възможността спестените средства да бъдат пренасочвани;
- България е против въвеждането на 2011 г., като референтна година за кандидатстване през 2014 г., тъй като размерът на потенциално допустимата за подпомагане площ в България значително надвишава текущо заявяваната през 2011 г.

зеделска земя. Затова ще настоява да се предвиди механизъм, гарантиращ възможности за подпомагане на нови земеделски стопани;

- България категорично подкрепя възможността за предоставяне на процент от националния таван за директни плащания за обвързани плащания, тъй като това ще подобри съотношението между плащанията в сектор растениевъдство и тези в сектор животновъдство;

- По отношение на „зелените“ плащания, становището е, че предвиденият размер от 30 % от пакета за директни плащания е твърде голям и следва да бъде осигурена възможност за по-голяма гъвкавост при определяне на това съотношение на ниво държава-членка, без да се предвижда твърдо фиксирана ставка. Тази позиция е с оглед различните екологични и природни условия в отделните региони на ЕС. Освен това, поради различната насоченост и характеристики на отделните компоненти на директните плащания, е обосновано те да бъдат независими едни от други.

V. Позицията на Република България по отношение на реформата на ОСП на ЕС е обсъдена на заседание на Комисията по земеделието и гори на 23 ноември 2011 г.

В резултат от проведеното обсъждане, Комисията по земеделието и горите единодушно е приела становище в подкрепа на реформата на ОСП, като са изразени някои препоръки по конкретните параметри на предложенията, свързани с директните плащания, пазарните мерки и развитието на селските райони.

VI. КЕВКЕФ, като взема предвид:

- становището на Комисията по земеделието и горите по реформата на ОСП на ЕС, изразено след проведено изслушване на министъра на земеделието и храните, г-н Мирослав Найденов на 23 ноември 2011 г.;
- позицията на Министерство на земеделието и храните по реформата на ОСП на ЕС и
- дискусиата по темата в рамките на проведено изслушване пред КЕВКЕФ от 14 декември 2011 г. на министъра на земеделието и храните, г-н Мирослав Найденов,

се обединява около следното становище:

СТАНОВИЩЕ

НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ПО
РЕФОРМАТА НА ОБЩАТА СЕЛСКОСТОПАНСКА ПОЛИТИКА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 Г.

В рамките на проведени последователни изслушвания пред Комисията по земеделието и горите (23 ноември 2011 г.) и Комисията по европейските въпроси и контрол на европейските фондове (14 декември 2011 г.) на представители на Министерството на земеделието и храните, беше разгледан законодателният пакет на

Европейската комисия за реформа на Общата селскостопанска политика на Европейския съюз за периода 2014-2020 г., включващ:

1. Регламент за директните плащания – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на правила за директни плащания за селскостопански производители по схеми за подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика, *COM (2011) 625*;

2. Регламент за общата организация на пазарите на селскостопански продукти (Общ Регламент за ООП) – Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на обща организация на пазарите на селскостопански продукти, *COM (2011) 626 final/2*;

3. Регламент относно развитието на селските райони – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), *COM (2011) 627*;

4. Хоризонтален регламент – Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно финансирането, управлението и наблюдението на Общата селскостопанска политика, *COM (2011) 628*;

5. Регламент за определяне на мерки за определянето на някои помощи и възстановявания – Предложение за регламент на Съвета за определяне на мерки за определянето на някои помощи и възстановявания, свързани с общата организация на пазарите на селскостопански продукти, *COM (2011) 629*;

6. Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета във връзка с прилагането на директни плащания за селскостопански производители за 2013 г., *COM (2011) 630*

7. Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета по отношение на режима на схемата за единно плащане и подпомагането за лозарите, *COM (2011) 631*.

В резултат на проведената обширна дискусия по пакета документи и българската позиция по тях с всички заинтересовани страни: изпълнителна и законодателна власт, както и представители на браншови организации в сектора земеделие, двете парламентарни комисии се обединяват около следното становище, което да бъде изпратено от името на Народното събрание на Република България до европейските институции в рамките на политическия диалог:

1. Приветстваме стремежа на ЕК за реформа в областта на ОСП, като отчитаме важноста на подобряването на конкурентоспособността на европейските производители. В тази връзка изразяваме подкрепа за запазването на двата стълба на ОСП след 2014 г. Считаме, че реформата на ОСП е основен инструмент за превръщането ѝ в политика от стратегическо значение за продоволствената сигурност, околната среда и териториалния баланс.

По отношение на директните плащания:

2. Приветстваме запазването на директните плащания и гарантиране на стабилно ниво на финансиране на ОСП, като апелираме за постигане на справедливо разпределение на подпомагането с директни плащания между държавите-членки на ЕС с оглед създаване на еднаква основа за конкуренция. Необходимо е прилагането на по-амбициозен подход, гарантиращ по-бързо и по-съществено намаляване на различията в нивата на директните плащания между държавите-членки. Съществен напредък за постигане на конвергенция би била възможността плащанията за България и Румъния да достигнат пълния размер на националните си тавани още през 2014 г., вместо през 2016 г.
3. Отчитаме необходимостта от въвеждане на мерки с екологична насоченост, като осъзнаваме необходимостта от осигуряване на повече гъвкавост на ниво държава-членка при определяне на съотношението на компонентите на директното плащане, без твърдо фиксирани ставки, с оглед различните екологични и природни условия в отделните региони на ЕС. Поради различната насоченост и различните характеристики на отделните компоненти на директните плащания, е обосновано те да бъдат независими едни от други.
4. Подкрепяме запазването на обвързаните с производството плащания. Предвид спецификата в структурата на земеделските стопанства в България, която силно се различава от тази в другите страни-членки на ЕС, настояваме предвиденият за новите държави-членки 10 % таван от националния пакет за директни плащания, който може да бъде предоставян за обвързани плащания, да бъде увеличен на 20 %. Така ще бъде преодоляна съществуващата в настоящия програмен период неравнопоставеност в подпомагането на различните сектори, възникнала в резултат на прилагането на подпомагане на хектар обработваема земя, при която интензивните производства и животновъдството са силно ощетени.
5. Предлагаме неусвоените средства от пакетите по директните плащания, които не предвиждат фиксирана и задължителна за изпълнение ставка, да остават в Първи стълб и се използват за подпомагане на интензивните сектори и на животновъдството, чрез обвързаните с производството плащания, в допълнение към предвидения за новите държави-членки праг от националния таван за директни плащания.
6. Присъединяваме се към предложението за въвеждане на таван на директните плащания. Считаме, че решението за размера на тавана, както и на предложения праг на директните плащания, следва да бъде преразгледано, като техният размер се определи на базата на обстоен сравнителен анализ на структурата на земеделските стопанства във всички държави-членки, тъй като тя силно се различава в отделните региони. Несъобразеното с подобен анализ решение, би поставило в неравнопоставено положение земеделските производители от различните държави-членки по отношение на подпомагането. Освен това следва да бъде дадена възможност средствата, оставащи в резултат на въвеждането на

таван на директните плащания, да остават в Първи стълб и да бъдат използвани за компенсиране нивата на подпомагане на интензивните сектори и на животновъдството, в допълнение към предвидения за новите държави-членки праг от националния таван за директни плащания, за обвързани с производството плащания.

7. Изразяваме резерви по отношение на предложението за въвеждането на 2011 г. като референтна година за кандидатстване през 2014 г., предвид по-големият размер на потенциално допустима за подпомагане площ в България, пред заявената през 2011 г. земеделска земя. Необходимо е да се предвиди механизъм, гарантиращ възможности за подпомагане на нови земеделски стопани.

По отношение на механизмите за управление на пазара:

8. Общата структура на инструментите за управление на пазара трябва да бъде запазена като „предпазна мрежа” в сектора. Правилата за прилагане на защитните мерки следва да бъдат по-гъвкави и бързо приложими. Подкрепяме увеличаването на възможностите да се прилагат извънредни мерки при смущение на пазара и за възстановяване на потребителското доверие.
9. Всички реално работещи инструменти, които допринасят за пазарната ориентация и повишаване на конкурентоспособността, трябва да бъдат запазени. Пазарната мярка за подпомагане на групи производители на плодове и зеленчуци за инвестиции трябва да бъде продължена. Важно е запазването на мерките за подкрепа на традиционни за страната сектори, като вино и пчеларство.
10. Мерките, насочени към подобряване на функционирането на веригата за предлагане на хранителни стоки, трябва да имат хоризонтален характер и да обхващат всички основни сектори на земеделието. Същевременно, на държавите-членки трябва да се предостави достатъчна гъвкавост за тяхното прилагане, според пазарната ситуация в съответната страна.

По отношение на развитието на селските райони:

11. Подкрепяме предложението мисията на Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) да допринесе за изпълнението на стратегията „Европа 2020” чрез насърчаване на устойчивото развитие на селските райони на цялата територия на ЕС по начин, който допълва останалите инструменти на ОСП, политиката на сближаване и общата политика в областта на рибарството. Фондът следва да допринесе за един по-балансиран в териториално и екологично отношение, по-устойчив на изменението на климата и по-иновативен селскостопански сектор в ЕС. По този начин също така ще се подкрепи и насочването на мерките на ОСП за повишаване на производителността и конкурентоспособността на земеделския сектор и във всяка държава-членка. Ще се подобри ефектът на дейностите от ОСП в областта на околната среда освен на ниво ЕС и на национално и регионално ниво.

12. Приветстваме включването на ЕЗФРСР в обща стратегическа рамка с други фондове на ЕС с поделено управление и със засилен, ориентиран към резултатите подход. Същевременно изразяваме резерви към постигането на търсения ефект от обвързването на съдържанието и структурата на програмите за развитие на селските райони с **предварителни условия**, така както се цели с предвидените такива в Предложението за Регламент за определяне на общоприложими разпоредби за фондовете по Общата стратегическа рамка. Считаме за необходимо да бъдат синхронизирани изискванията във връзка с тези предварителни условия. С оглед намаляване на административните трудности, считаме за целесъобразно анализът и оценката на предварителните условия да бъдат извършвани само в рамките на процедурите по договорите за партньорство.

13. Не подкрепяме процедурата за определяне на „Резерв за изпълнение”, предвидена в Предложението за Регламент за определяне на общоприложими разпоредби за фондовете по Общата стратегическа рамка. Такава процедура би довела до значително усложняване на прилагането. Прякото обвързване на изпълнението на програмите с конкретни количествено измерими цели, които да се проверяват на етапи в рамките на програмния период, **не отчита влиянието на динамиката на развитието на различните сектори, включително особено чувствителния земеделски сектор.**

14. Приветстваме предложението за разработване на **тематични подпрограми** в рамките на програмите за развитие на селските райони, насочени към задоволяването на установени **специфични нужди**, по-специално по отношение на **млади селскостопански производители, малки земеделски стопанства, планински райони и къси вериги на доставки**. Приветстваме прилагането на подход за **по-голяма гъвкавост** при избор на мерки в такива подпрограми.

Подкрепяме предвидените условия по мерките в областта на **агроекологията и климата**, както и отделянето на подкрепата за **биологичното земеделие в самостоятелна мярка**.

Подкрепяме идеята за **опростяване на законодателството по отношение на възможностите за финансиране на инвестиционни проекти**, както и предоставянето на възможности за бенефициентите да планират и осъществяват **интегрирани проекти с повишена добавена стойност**. Подкрепяме възможността всички видове инвестиции във **физически активи** да бъдат обхванати от една мярка за подпомагане на всички видове селскостопанска дейност и укрепване жизнеспособността на стопанствата.

15. По отношение на **видовете допустими инвестиции по Втория стълб на ОСП**, настояваме за разглеждане на **възможността за разширяване обхвата допустими инвестиции в сектор животновъдство**, предвид недоразвтия потенциал по отношение на модернизацията, въвеждането на нови технологии и подобряване на икономическата ефективност.

16. Апелираме за разширяване на обхвата на мерките и на бенефициентите по мерките, касаещи подпомагането на дейностите в горите.

17. Подкрепяме засилването на ролята на иновациите и разнообразяване на възможностите за подкрепа с цел активизиране на сътрудничеството между селското стопанство и горското стопанство и научноизследователската дейност в тези сектори. В тази връзка считаме, че предложението за **Европейско партньорство за иновации „Селскостопанска производителност и устойчивост“** ще допринесе за попълване на липсващите звена между научните изследвания в земеделието и практиката на селскостопанското производство, както и ще подпомогне насърчаването на иновациите като цяло.

18. Приветстваме идеята за предоставяне на подкрепа за стабилизиране на доходите и управление на рисковете от икономически загуби, но сме резервирани по отношение на предвидените условия за извършване на такова подпомагане.

По отношение на принципите на субсидиарност и пропорционалност:

19. Считаме, че предложенията за регламенти, включени в законодателния пакет на Европейската комисия за реформа на ОСП на Европейския съюз за периода 2014-2020 г. **съответстват на принципа на субсидиарност**, установен в чл. 5, параграф 3 от Договора за Европейския съюз, тъй като целите на предложенията могат да бъдат постигнати по-добре на равнище Европейски съюз. Въпреки това, следва да се отбележи, че в основанията на Европейската комисия за спазването на принципа за субсидиарност, **не са представени достатъчно количествени и качествени елементи в подкрепа на предложенията.**

20. Считаме, че в съответствие с **принципа на пропорционалността**, залегнал в чл. 5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, при приемането на реформата на ОСП трябва да се следи налагането на допълнителни административни и финансови тежести за държавите-членки на ЕС да бъде сведено до минимум. Необходимо е реално опростяване на процедурите в областта на директните плащания и намаляване на бюрокрацията.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО
ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВЪПРОСИ И
КОНТРОЛ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ
ФОНДОВЕ:

МОНИКА ПАНАЙОТОВА